

hver Fordel ved disse Love. Det betyder intet som helst for dem; ikke blot er de afskaarne fra de Fordele, der er forbundne med Statsskolen, men de skal oven i Købet være med til at betale for den, og det er jo ganske uretfærdigt. Jeg havde, da Lovforslaget om Skolerne i Viborg og Randers var til anden Behandling, tænkt paa at sige noget om denne Sag, men jeg havde jo ikke stillet Ændringsforslag. Jeg vil da gerne benytte denne Lejlighed til at henstille til den højtærede Minister, om Ministeren ikke finder, at der var Anledning til at søge optaget paa Finansloven for næste Aar en Bevilling til Skolerejser for velbegavede Børn. Jeg haaber ikke, at vi fra Ministerens Side vil møde den Indvending, at det ikke lader sig gøre, fordi Apparatet vil være for stort og omstændeligt. Det er det nemlig slet ikke. Det vil være meget let for en Statsskole — lad os f. Eks. sige Statsskolen i Randers — at faa at vide, hvilke Børn der bor udenfor Randers, og hvem der er Børn af ubemidlede Forældre, samt til hvilke Børn det er værd at ofre en Aarsbillet paa Jernbanen. Det kan Skolens Leder vist meget let faa at vide, saa at Undervisningsministeriet overhovedet ikke faar noget at bestille med den Sag udover det rent regnskabsmæssige. Der kan jo ikke stilles Ændringsforslag om et Spørgsmaal af denne Beskaffenhed ved Behandlingen af det foreliggende Lovforslag, og jeg har kun overfor den højtærede Minister villet pege paa, at der her er meget betydelige Mangler ved det foreliggende Forslag, idet et meget stort Antal af Landets ubemidlede Borgeres Børn altsaa ikke vil faa nogen som helst Nytte af denne Lov, hvis der ikke sker Lempelser paa den Maade, jeg her har omtalt. Og selv om Staten giver disse gratis Skolerejser, vil det alligevel være en ret betydelig Byrde for ubemidlede Folk, som bor udenfor de Byer, hvor der findes Statsskoler, at sende deres Børn ind til Skolen. Allerede det, at de skal saa tidlig op om Morgenen, skal sørge for en stor Madpakke til Børnene, det, at Børnene kommer sent hjem, kommer til at spise og læse deres Lektier meget sent o. s. v., er jo en stor Gene, som de lider under i Modsetning til dem, der bor inde i Byerne.

Jeg vil endvidere gøre opmærksom paa, at jeg synes, at alt i det foreliggende Lovforslag kræver, at Ministeriet viser Opmærksomhed overfor det, jeg her har fremdraget. Der staar i Lovforslagets § 3: „Paa Finansloven fastsættes ligeledes

et vist Antal Fripladser for hver af Kostskolerne.“ Det er jo foreløbig usikkert, hvor mange Fripladser der kan blive Tale om, men naar man saa læser Bemærkningerne til Lovforslaget, finder man følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal citere: „For Tiden er Sorø Skole og Opdragelsesanstalt den eneste af det offentlige drevne Kostskole, men der er neppe Tvivl om, at der blandt Forældre er en stigende Tendens — ofte foraarsaget ved, at baade Mand og Hustru maa tjene til Familiens Forsørgelse — til at sende Børnene til en Kostskole, hvorfor det vil være særdeles ønskeligt, at Staten i større Omfang end nu kan tage sig af Børn fra Hjem, hvor Forældrene af den ene eller anden Grund har Vanskelighed ved selv at tage sig af deres Opdragelse. Naar Betalingen for Opholdet paa Kostskolen beregnes efter en i Forhold til Forældrenes Indtægt fastsat Skala, og der sørges for et passende Antal Fripladser for de ubemidlede, vil Kostskolerne paa Statens Haand ogsaa i højere Grad end nu kunne komme alle Samfundsklasser indenfor Befolkningen til gode“. Dette maa jeg sætte et meget stort Spørgsmaalstegn ved. Det synes jo af Bemærkningerne til Lovforslaget at fremgaa, at de Børn, man særlig har tænkt skulde have Fripladser paa Kostskolerne, er Børn fra Hjem, hvor baade Mand og Hustru maa tjene til Familiens Forsørgelse; men i mange Arbejderhjem maa baade Mand og Hustru arbejde for at holde Hjemmet oppe, og det er dog sikkert ikke disse Hjem, der er tænkt paa. (Undervisningsministeren [Keiser-Nielsen]: Saa?) Ministeren siger „saa?“ Det maa jeg maaske opfatte som en Tilkendevivelse af, at man ogsaa har tænkt paa saadanne Hjem. Imidlertid kan man vist gaa ud fra som ganske sikkert, at der paa langt nær bliver Fripladser nok til alle de Børn, der ifølge deres Evner, Energi og Virkestrang kunde have Nytte af dem. Og netop dette, synes jeg, forstærker det berettigede i mit Krav om, at der gives fri Skolerejser fra omliggende Steder til Statsskolerne til saadanne Børn, som i øvrigt er berettigede til gratis at komme i disse Skoler.

Jeg vilde sætte Pris paa at faa en Udtalelse fra den højtærede Minister ved denne Lejlighed om, at han deler min Opfattelse og vil være villig til paa det kommende Finanslovsforslag — forsaavidt vi da lever til den Tid og alt ellers gaar programmæssigt, som man siger — at støtte det Ønske, jeg her har fremsat, og at op-